

[Aksel Larsen.]

drikken her i landet. Jeg må derfor bedrøve det ærede medlem med, at selv om hans argumentation går i retning af, at man af hensyn til trafikikkerheden må have coca-cola, vil vi alligevel støtte regeringen i denne sag.

(Kort bemærkning).

Tholstrup: Man kunne vel ikke vente sig andet af en vodkatilhænger.

(Kort bemærkning).

Søren Olesen: Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, at det er jo ikke så længe siden, man begyndte at fabrikere vodka her i landet, men det har det ærede medlem altså ikke noget imod.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Når vi endelig skal gøre det modsatte af at udvande debatten, må jeg sige, at jeg anede ikke, at man fabrikerede vodka her i landet.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 84 stemmer mod 48; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges med 85 stemmer mod 49; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 132 stemmer; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om folkebiblioteker.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2663; udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 421).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Lysholt Hansen): Siden lovforslagets første behandling har udvalget holdt 4 møder, i hvilke man særlig har drøftet og indhentet oplysninger om spørgsmålet uddannelsesberettigede biblioteker.

Formanden: Jeg henstiller, at der er ro i salen.

Udvalgets ordfører (Lysholt Hansen): I folketingssamlingen 1955-56 vedtog folkettingen den nye lov om bibliotekaruddannelse, gennem hvilken en betydelig del af undervisningen overførtes fra de uddannelsesberettigede biblioteker til den nye Danmarks biblioteksskole. Flere biblioteker skulle derfor fremtidig efter udvalgets opfattelse blive i stand til at give uddannelse til bibliotekarer. For at være uddannelsesberettiget skulle et bibliotek efter den gamle ordning disponere over mindst 4 uddannede bibliotekarer. Dette krav opfyldtes den 1. april 1956 af i alt 32 centralbiblioteker, 4 andre købstadbiblioteker og 10 biblioteker i Storkøbenhavn. Af disse 46 biblioteker har imidlertid kun de 34 uddannede elever i de sidste år.

Fra ministeriet modtog udvalget en liste over de biblioteker, man var sindet fremtidig at anerkende som uddannelsesberettigede. Denne liste omfattede 26 centralbiblioteker, 3 købstadbiblioteker og 6 biblioteker i Storkøbenhavn, samt Askov Højskoles bibliotek, for så vidt angår første halvår af bibliotekaruddannelsen.

Efter at have fået denne liste forelagt udbad udvalget sig forskellige oplysninger for at få belyst det fremtidige behov for bi-

[Lysholt Hansen.]

bliotekarer og mulighederne for at få dette behov tilfredsstillet. Af de oplysninger, udvalget har modtaget, fremgår det, at der i øjeblikket ved 91 folkebiblioteker, som har uddannede folkebibliotekarer, er 45 ubesatte bibliotekarstillinger, og hertil kommer så mangelen på en reserve til midlertidig beskæftigelse som vikarer o. lign.

Det blev over for udvalget oplyst, at der i de kommende 10 år mindst må uddannes 50 bibliotekarer pr. år, hvis man blot skal have en chance for at vinde ind på den herskende bibliotekarmangel. I de første 4 år af den nævnte 10 års periode vil der imidlertid kun blive uddannet gennemsnitlig 36,5 pr. år, det vil sige at der i de følgende 6 år skal uddannes 59 bibliotekarer pr. år, hvis man skal holde gennemsnitstallet på 50. Da der regnes med et frafald i elevtiden på 10-15 pct., vil det sige, at der allerede fra i år skal antages 65-70 elever, hvis gennemsnittet skal holdes. Biblioteksskolens lokalemæssige kapacitet tillader imidlertid ikke en samlet elevantagelse på mere end 50-55, og af denne grund var den foreslåede liste over uddannelsesberettigede biblioteker mindre omfattende, end man kunne have ventet.

Der har i udvalget været enighed om, at spørgsmålet om, hvor mange bibliotekselever der skal antages i de kommende år, ikke kan være afhængigt af biblioteksskolens kapacitet. Hensynet til de unge, der søger uddannelse, og hensynet til opfyldelse af behovet må være det afgørende. Ved et samråd med undervisningsministeren gav denne, som det fremgår af udvalgets betænkning, herefter tilslutning til, at listen over uddannelsesberettigede biblioteker fremover kommer til at omfatte de hidtil uddannelsesberettigede biblioteker i Storkøbenhavn og købstæderne samt alle centralbiblioteker. Ministeren lovede yderligere at undersøge muligheden for, at også en række mindre biblioteker kan opnå uddannelsesret.

Uden at det lykkedes at nå frem til et resultat har udvalget yderligere drøftet mulighederne for allerede i år at yde forøget statstilskud til centralbibliotekernes oplandsarbejde.

Med disse bemærkninger skal jeg på ud-

valgets vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

På mit partis vegne vil jeg gerne have lov til at takke ministeren for tilsagnet om, at listen over uddannelsesberettigede biblioteker bliver udvidet som anført. I en tid, hvor det ellers kan være vanskeligt nok at skaffe uddannelsessteder for vore unge, er det rart at træffe et fag, hvor der ikke alene bliver mulighed for nye elevstillinger, men hvor der også er sikkerhed for, at de unge kan få noget at bestille, når de er færdiguddannede. Jeg håber, at ministerens forhandlinger med hensyn til godkendelse også af nogle enkelte mindre biblioteker må føre til et gunstigt resultat, for jeg tror, at nogle af disse vil være endog meget egnede til at uddanne bibliotekarer. Må jeg som eksempel på et af de biblioteker, jeg her tænker på, have lov at nævne biblioteket i Nyborg. Jeg beklager, at der ikke i udvalget kunne skaffes tilslutning til allerede i år at yde et særligt tilskud til centralbibliotekernes oplandsarbejde, men jeg glæder mig over den forståelse, der var i udvalget for, at det var et af de problemer, der måtte ses alvorligt på, når loven til næste år skal til revision.

Med disse ord skal jeg også på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg er indforstået med den redegørelse, som udvalgets ærede ordfører her har givet os, og enig i, at listen ud over de hidtil i København og købstæderne som uddannelsesberettigede godkendte biblioteker fremtidig også kommer til at omfatte alle centralbiblioteker.

Jeg har indkaldt til et møde i ministeriet for også at undersøge mulighederne med hensyn til mindre biblioteker; det er jo muligt, at vi her kan redde Nyborg i land, således som den ærede ordfører ønskede det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om tillæg til og ændring i lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Genoptagelse af sager om invaliditetserstatning).

(Første behandling findes i tidenden sp. 3133, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 383).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *socialministeren*:

Til § 4.

1) I stk. 2, 1. punktum, udgår ordene „fra nærværende lovs ikrafttræden at regne“.

Til § 5.

2) Paragraffen affattes således:

„De renter, der måtte komme til udbetaling som følge af bestemmelsen i § 4, løber fra den 1. april 1957.“

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Holger Larsen): Udvalget har i nogle møder, hvor der også har været samråd med socialministeren, drøftet forskellige spørgsmål, der knytter sig til dette lovforslag. Det har over for udvalget været fremdraget, at der kunne forekomme tilfælde, hvor personer, der har været i koncentrationslejre eller arbejdslejre i Tyskland, men som ved hjemkomsten følte sig raske nok til at genoptage deres erhverv eller træde ind i forskellige faste stillinger, nu mange år efter har måttet opgave deres arbejde og i det hele taget

har måttet opgive at klare sig selv. De forhold, hvorunder de pågældende levede i lejrene, har invalideret dem, men det har altså først vist sig en lang række år efter, og så har det været for sent for dem at anmelde deres skade over for ulykkesforsikringsrådet, idet erstatningsloven indeholder en regel om, at der ikke må gå mere end et vist åremål, før en sag genoptages. Det har forekommet udvalget urimeligt, at man har måttet afvise disse mennesker, der altså har ønsket at klare sig selv uden hjælp fra det offentlige, men som ikke har kunnet gøre det og derfor har meldt sig for at få hjælp. Spørgsmålet har været drøftet med socialministeren, og som det fremgår af udvalgets betænkning, har vi fået oplyst, at der ifølge gældende praksis kan ses bort fra, at fristen for fremsættelse af krav er overskredet, når der findes en rimelig grund til, at det er sket.

Under første behandling af lovforslaget var flere af ordførerne inde på spørgsmålet om søfolks og deres efterladtes erstatningsbetalinger, og i udvalget fortsattes denne drøftelse. Vi er fuldt og helt klar over, at sømandsenkerne ikke falder ind under denne lov, idet de sorterer under et helt andet ministerium. Der er imidlertid fremkommet sådanne oplysninger for udvalget, at vi er blevet klar over, at der finder en forskelsbehandling sted på en sådan måde, at de sømænd og fiskere og de efterladte, der får erstatning i henhold til loven om krigsulykkesforsikring, er væsentlig ringere stillet end dem, der får erstatning efter den lov, vi her taler om. Denne forskelsbehandling har ikke været tilsigtet. Det var netop for at sikre økonomisk ligestilling, at vi gennemførte ændringerne i krigsulykkesforsikringsloven af 1. oktober 1945 — den blev altså vedtaget samme dag, som erstatningsloven blev gennemført — og meningen var netop, at man i økonomisk henseende ville ligestille disse to kategorier af mennesker. Da det altså var meningen, at der ikke skulle finde forskelsbehandling sted, og udviklingen alligevel har medført en sådan, henstiller udvalget — det har ikke fundet udtryk i betænkningen, men det henstilles her gennem ordføreren — til den højtærede minister for handel, industri og søfart at tage krigsulykkesforsikringsloven op til revision.